

LBRIS

We know
books

Bine-cunoscuta autoare americană Nancy Springer a scris peste 40 de romane pentru adolescenți și adulți – printre care faimoasa serie *Tales of Rowan Wood* –, pentru care a primit numeroase premii. Dragostea ei pentru literatură vine din copilărie, când printre altele a citit cu nesăț operele complete ale lui Sir Arthur Conan Doyle. Așa se face că, ajungând scriitoare, a îmbinat pasiunea pentru mister cu dorința de a crea un personaj feminin puternic, independent, care să le învețe pe tinerele cititoare să gândească cu mintea lor, să fie stăpânele propriului destin și să-și aleagă singure drumul în viață. Astfel s-a născut Enola Holmes, sora cu mult mai tânără a celebrului Sherlock. *Cazul marchizului dispărut* a fost nominalizat la prestigiosul Edgar Award și a fost ecranizat la NETFLIX cu Millie Bobby Brown, cunoscută din serialul *Stranger Things*. Succesul acestei prime ecranizări a dus la un al doilea film cu Enola Holmes, care s-a bucurat de aceeași primire din partea publicului.

NANCY SPRINGER

ENIGMELE ENOLEI HOLMES

CAZUL BUCHETELOR BIZARE

Traducere din engleză și note
de Maria Rizoiu

MARTIE 1889

Nebunilor le lipsește uzul rațiunii, se gândește matroana, dar, până la urmă, au luat-o razna tocmai din acest motiv, nu-i așa? De pildă, noul pacient: dacă ar fi cu mințile acasă, ar face mișcare în curte împreună cu ceilalți, în această zi superbă și senină, prima zi de primăvară. Ar urma instrucțiunile („Stai drept! Inspiră adânc! Ridică privirea și contemplă frumusețea cerului! Înainte, marș! Cu stângul înainte! Un-doi-trei-patru!“) și și-ar face un bine. În schimb...

— Dați-mi drumul! strigă el pentru a suta oară. Sunt *englez*! E inadmisibil să tratați un cetățean britanic în felul acesta!

Matroana recunoaște că, deși tonul lui e mânios, măcar nu aruncă vorbe de ocară. Nici în cele mai tensionate situații, când s-a încăierat cu gardienii, când i-a învinețit ochiul directorului, nici măcar atunci n-a vorbit urât. Nu o face nici acum, ci doar se plânge vehement:

— Dați-mi drumul! Cer să mi se respecte drepturile de supus loial al reginei! Dați-mi drumul din nenorocitul ăsta de coșciug!

— Nu e un coșciug, domnule Kippersalt.

Matroana stă pe un scaun incomod de lemn, având ca singură moliciune trupul ei greoi. Croșetând o șosetă, femeia vorbește pe un ton plictisit, dar liniștitor:

— Capacul și fundul poate că seamănă cu un coșciug, dar știți prea bine că un coșciug nu ar avea grilaj pe margini ca să puteți respira, și văd că nu aveți nicio problemă...

— Nicio problemă?

Deodată, bărbatul închis în ladă începe să râdă. Auzindu-i hohotele, matroana scapă un ochi, se încruntă și pune deoparte croșeta, luând în schimb o hârtie și un creion.

— Nu am nicio *problemă* în dispozitivul ăsta infernal? strigă bărbatul printre hohotele de râs aproape isterice.

— Nu pare să aveți vreun disconfort fizic, îi răspunde matroana cu o seriozitate blândă. Aveți un așternut de paie curat, vă puteți schimba poziția și vă puteți mișca mâinile. Precis că leagănul ăsta e mai bun decât cămașa de forță.

— Leagăn! Deci *așa* se cheamă!

Bărbatul încă râde fără niciun motiv. Matroana îl privește cu atenție, știind că trebuie să aibă mare grijă. E neașteptat de agil pentru un bărbat atât de îndesat, și teribil de ingenios. Odată aproape că a ajuns până la gard.

În dosarul abia început al domnului Kippersalt, notează data și ora, apoi: *Pacientul râde într-o criză de aparentă isterie*. Însemnările precedente arată că domnul Kippersalt a refuzat categoric să-și pună uniforma gri de lână, câtă vreme lucrurile lui erau puse la păstrare; că a refuzat să mănânce; că urina lui e deschisă la culoare și curată, că nu are probleme cu digestia și că pare să fie un om îngrijit; că nu are diformități ale

capului, trunchiului sau membrelor; că este inteligent și că folosește o batistă.

— Un leagăn din care nu mă pot da jos?

Râsul neliniștit al bărbatului se potolește. Nu arată rău. E de vârstă mijlocie, cu alură de soldat, și își mângâie mustața cu degetele ca și cum ar încerca să se calmeze sau să se gândească.

— Când îmi veți da drumul?

— După ce o să vă consulte doctorul.

După ce-i va administra cloralhidrat, matroana e convinsă. Fiind el însuși dependent de laudanum și de alte substanțe asemănătoare, doctorul spitalului nu se sinchisește prea mult de pacienți, mulțumindu-se să-i îndoape cu medicamente.

— Doctorul? *Eu* sunt doctor!

Proaspăt-internatul nebun începe din nou să râdă în hohote.

Matroana notează: *Continuă să dea dovadă de grandomanie*.

Pune apoi deoparte dosarul și se apucă din nou de croșetat. Poate fi foarte enervant să întorci călcâiul unei șosete, dar mai toate lucrurile sunt agasante când ești căsătorită cu directorul unui spital de nebuni: mereu ai o mie de lucruri de făcut în același timp, nici odată nu ai răgaz să te odihnești, să faci o plimbare sau să citești ziarul. Infirmierele trebuie supravegheate la fel de atent ca pacienții; influența lui Florence Nightingale¹ nu a ajuns până aici, iar servitoarele sunt analfabete, în cel mai bun caz, dacă nu cumva sunt căzute în patima vreunui viciu —, de obicei, a băuturii.

1. Florence Nightingale (1820-1910) a fost o pionieră a serviciului sanitar modern, punând bazele unui sistem de îngrijire specializată a pacienților. Cartea ei, *Notes on Nursing (Observații privind îngrijirea bolnavilor)*, publicată în 1859, a revoluționat practicile medicale din întreaga lume.

Matroana oftează. Încercând să prindă ochiul scăpat mai devreme, nu se poate abține să nu-i răspundă cu o oarecare asprime în glas:

— Doctor? Nu e adevărat, domnule Kippersalt. Fișa dumneavoastră de internare spune clar că sunteți proprietar de magazin.

— Nu mă cheamă Kippersalt! Nu sunt cine spuneți voi că sunt! De ce nimeni din locul ăsta blestemat nu vrea să înțeleagă când spun că am ajuns aici dintr-o neînțelegere absurdă?

Simțind că bărbatul o privește din lada ca un coșciug în care zace, matroana schițează un zâmbet plictisit:

— Din experiența mea din ultimii treizeci de ani, domnule Kippersalt, pot să vă spun că pacienții cred adesea că s-a comis o greșală, dar niciodată nu e așa.

Cum ar fi cu puțință, când asemenea sume considerabile de bani trec dintr-o mână în alta?

— De pildă, unii domni ca dumneata au ajuns aici spunând că sunt Napoleon – acesta e cel mai frecvent caz –, dar am avut și un prinț Albert, un Sir Walter Drake și un William Shakespeare...

— Vă spun *adevărul!*

— ...iar unele minți rătăcite se vindecă, în cele din urmă, continuă matroana, ignorând întreruperea, dar alții n-au plecat de aici nici în ziua de azi. Asta vreți, domnule Kippersalt? Să rămâneți aici pentru tot restul vieții?

— Nu mă numesc Kippersalt! Mă numesc Watson!

Chiar și printre zăbrele, matroana vede cum i se zburlește mustața. Cu îngăduință și umor, îi răspunde:

— Avem un Sherlock Holmes în altă aripă a clădirii. Mă întreb dacă v-ar recunoaște.

— Sunteți nebună! Vă spun, chiar *sunt* John Watson, doctor în medicină și scriitor! Nu trebuie decât să telefonați la Scotland Yard...

Să telefoneze? De parcă cei de aici, atât de departe înspre nord de centrul Londrei, au văzut sau au folosit vreodată un aparat atât de nou! Să telefoneze așa, pur și simplu, la Scotland Yard? Altă grandomanie...

— ...și să cereți să vorbiți cu inspectorul Lestrade. Îmi va confirma identitatea...

— Aiureli, bombăne matroana. Aiureli.

Omul ăsta chiar crede că directorul va face cercetări în privința lui, va returna o sumă frumoșică de bani și îi va da drumul? Atunci chiar e nebun de legat!

— Hai, liniștiți-vă. Șșșt!

Ca și cum ar încerca să aline un copil, îi șoptește ușor, plină de grijă. Asemenea înflăcărare poate duce la inflamarea creierului, dacă nu se potolește cât mai repede. De două zile, domnul Kippersalt tună și fulgeră, la fel de irațional ca atunci când a fost internat. E un caz cu adevărat trist. Matroana a avut de-a face cu mulți nebuni, dar față de acesta simte mai multă milă ca de obicei, fiindcă pare că ar avea multă bună-tate în suflet, dacă ar fi în toate mințile.

CAPITOLUL

1

E greu să îți alegi un nume nou. Chiar mai greu decât să alegi un nume pentru un bebeluș, fiindcă pe tine te cunoști atât de bine, încât e derutant, dar pe un nou-născut încă nu l-ai descoperit pe-ndelete. Cu siguranță, un capriciu artistic a făcut-o pe mama să-mi pună numele „Enola“, care scris invers înseamnă *singură*¹.

Nu te gândi la mama.

Deși vânătaia mare de pe fața mea se estompase, sufletul meu era în continuare rănit. Așadar, în prima zi frumoasă și însorită din martie 1889 am rămas în casă. Cu hârtie și creion la îndemână, stăteam la fereastra deschisă (ce bine-venit e aerul curat, chiar și cel din Londra, după o iarnă lungă!), uitându-mă la viermuiala de pe strada din East End. Scena care se petrecea acolo mi-a atras atenția: din cauza unui număr de miei încă netăiați care traversau strada, tot felul de vehicule, inclusiv care cu cărbuni, căruțe trase de măgari și roabe ale vânzătorilor ambulante, se

1. *Alone*, în limba engleză, înseamnă „singură“.

încurcaseră în oiști. Îi auzeam pe proprietari aruncându-și cele mai grele vorbe de ocară. Agenții de recrutare ai armatei, îmbrăcați în roșu, și alți trecători îi priveau rânjind, în timp ce un cerșetor orb condus de un copil ponosit încerca să treacă de ambuteiaj; vagabonzii se cățarau pe stâlpii de iluminat holbându-se și bătându-și joc, iar femeile cu șaluri cenușii se grăbeau la treburile lor.

Aceste femei din mahala, care munceau mult prea mult, aveau unde să se ducă – spre deosebire de mine.

Uitându-mă la hârtia din poală, am observat că scriesem:

ENOLA HOLMES

Iute și apăsător, mi-am șters numele, numele meu, pe care nu-l puteam folosi sub nicio formă. Frații mei, Mycroft și Sherlock, nu trebuiau să mă găsească cu niciun preț, fiindcă aveau de gând să se ocupe de mine și să mă transforme, cu ajutorul lecțiilor de canto și prin alte abureli, într-un ornament pentru înalta societate. Din punct de vedere legal, puteam face acest lucru. Mă puteam trimite cu forța la pension. Sau la mănăstire, la orfelinat, la Academia de Pictură și Porțelanuri pentru Tinere Domnișoare, oriunde voiau. Din punct de vedere legal, Mycroft, fratele cel mare, putea chiar să mă închidă pe viață într-un spital de nebuni. Pentru asta avea nevoie doar de semnăturile a doi medici, dintre care unul ar fi „doctorul nebun” care vrea bani pentru a conduce spitalul. De atât era nevoie, și de semnătura lui Mycroft însuși... Ar face orice să-mi răpească libertatea.

Am scris:

IVY MESHLE

Numele pe care l-am folosit în cele șase luni cât am fost fugară, pe cont propriu. „Ivy”, adică „iederă”, pentru fidelitate, iar „Meshle”, derivat din „Holmes” – *Holmes, mes Hol, Meshle*. Îmi plăcea acest nume. Mi-aș fi dorit să-l pot păstra, dar îmi era teamă: descoperisem că Sherlock știa că foloseam *Ivy* ca nume de cod când comunicam cu mama prin intermediul rubricilor de anunțuri personale din ziare.

Ce altceva mai știa Sherlock, fratele meu atât de deștept – cel care, spre deosebire de Mycroft cel gras și leneș, chiar mă căuta? Ce mai știa Sherlock despre mine? Ce mai aflase pe parcursul întâlnirilor noastre neobișnuite?

Am notat:

Știe că semăn cu el.

Știe că mă cățăr în copaci.

Știe că merg pe bicicletă.

Știe că m-am deghizat în văduvă.

Știe că m-am deghizat într-o femeie sărmană care vindea sugativă.

Știe că m-am deghizat în călugăriță.

Știe că le-am dat mâncare și păături sărmanilor.

Știe că port un pumnal în corset.

Știe că am găsit două persoane dispărute.

Știe că am pus poliția pe urmele a doi răufăcători.

Știe că am intrat de două ori pe furiș în casa lui de pe Baker Street.

*Stie că folosesc numele Ivy.
Trebuie să presupun că a aflat de la doctorul
Watson că o tânără pe nume Ivy Meshle
lucrează pentru primul și singurul savant
perditorian din lume.*

Am oftat la această ultimă însemnare, fiindcă îl admiram pe doctorul Watson, deși îl întâlnisem doar de trei ori: prima dată, când venise să se consulte cu perditorianul – un profesionist care caută persoane dispărute – de dragul bunului său prieten, Sherlock Holmes; a doua oară, când mă dusesem să-i pun o întrebare, și îmi dăduse o bromură pentru o durere de cap; iar a treia oară, când îi adusesem pe cap o domnișoară rănită pe care s-o îngrijească. Doctorul Watson era întruchiparea unui gentleman englez hotărât și galant, dornic să ajute pe oricine. Îl plăceam nespuse de mult, aproape la fel de mult ca pe fratele meu – fiindcă, în ciuda celor întâmplute, îl adoram pe Sherlock, deși îl știam mai ales din poveștile celebre scrise de prietenul său Watson, pe care le citeam cu la fel de mult entuziasm ca orice englez.

De ce oare tocmai cei la care țineam cel mai mult îmi făceau viața amară?

Oftând, am strâns din buze și am trasat câteva linii apăsate cu creionul, ștergând numele *Ivy Meshle*.

Atunci, cum să mă cheme?

Nu doar alegerea unui nume nou îmi dădea bătăi de cap, ci și problema mai largă a găsirii unei noi identități. Înăuntrul cărui tip de femeie să mă ascund? O femeie de rând, Mary, sau Susan? Ce plictisitor. Dar

numele de flori care îmi plăceau, precum Rosemary¹, simbol al amintirii, sau Violet², simbol al frumuseții ascunse și al virtuții, ieșeau din discuție, fiindcă Sherlock știa codul folosit de mine și de mama.

Nu puteam nici să mă bazez pe unul dintre celelalte prenume ale mele; firește, aveam doza obișnuită de prenume din înalta societate, fiind botezată Enola Eudoria Hadassah Holmes. Enola E.H. Holmes – E.E.H.H. *Eehh*. Exact așa mă simțeam. Hadassah era numele surorii decedate a tatălui meu, pe care Sherlock l-ar recunoaște imediat, iar Eudoria, mai rău, era prenumele mamei.

Oricum, nu voiam sub nicio formă să semăn cu mama.

Sau voiam?

— Fir-ar! Pe toți sfinții, am bombănit obraznic, scriind:

VIOLET VERNET

Vernet era numele de fată al mamei, pe care, din nou, Sherlock Holmes l-ar recunoaște dintr-o privire. Poate scris invers?

TENREV

Hm, nu. Dar dacă m-aș juca puțin cu literele?

NETVER NEVER EVERY EVER³

1. Rozmarin (engl.).

2. Violetă (engl.).

3. Pururi (engl.).

Pururi sfidătoare, mi-am spus cu asprime. *Pururi așa cum sunt*. O rebelă, o visătoare și o perditoriană care-i găsește pe cei pierduți. Mi-am dat seama că un pas în direcția corectă –, și pentru a auzi noutățile care nu apucă să fie publicate – ar fi să încerc să mă angajez la un ziar de pe Fleet Street...

Ca o coincidență, când mi-a trecut prin minte acest gând, am auzit pe scări mersul de țestoasă al proprietăresei.

— Ziarele, domnișoară Meshle! strigă ea, înainte să ajungă la etajul meu.

Deoarece era tare de urechi, doamna Tupper găsea de cuviință să facă foarte multă gălăgie.

În vreme ce traversam încăperea și aruncam în foc tot ce scrisesem, ea bătu la ușă cu atâta putere, încât ar fi putut să spargă nuci.

— Ziarele, domnișoară Meshle! îmi strigă în față tocmai când deschideam ușa.

— Mulțumesc, doamnă Tupper.

Firește, nu mă putea auzi, dar vedea că buzele mele schițează un zâmbet (speram eu), în timp ce îi luam zia-rele din mâini.

Totuși, nu a plecat imediat. În schimb, și-a îndreptat cât a putut de mult silueta îndesată și cocoșată, țintuindu-mă cu privirea ei lăcrămoasă.

— Domnișoară Meshle, declamă ea cu bravada cuiva care îndeplinește o Datorie Morală, nu-i bine să te închizi așa în casă. Orice s-o fi întâmplat, nu-i treaba mea, da', orice-ar fi, nu merită să ajungi și mai palidă. Uite, e frumos afară, a ieșit nițel soarele, e o zi primă-vărată. Ce-ar fi să-ți iei boneta și să ieși măcar la o plimbare...

Cel puțin, asta cred că a spus. De-abia am auzit-o, și îmi pare rău să spun că i-am închis ușa în nas, fiindcă privirea mea rămăsese ațintită asupra titlului de pe prima pagină din *Daily Telegraph*.

Spunea așa:

ASOCIATUL LUI SHERLOCK HOLMES
A DISPĂRUT ÎN MOD MISTERIOS
NU SE ȘTIE
UNDE E DOCTORUL WATSON

CAPITOLUL

2

Am rămas în picioare, cu poalele rochiei de casă ief-tine, de bumbac aproape în foc, și am citit:

Evenimente care cu siguranță trimit un fior pe sira spinării oricărui om sensibil s-au petrecut în Bloomsbury, iar implicațiile ar putea afecta întreaga Londră, dacă britanicul dispărut nu va fi găsit cât mai curând. Doctorul John Watson, un medic respectat, cunoscut mai ales drept companionul și cronicarul aventurilor celebrului detectiv Sherlock Holmes, a dispărut fără urmă, în mod misterios. Rudele și apropiații celui dispărut se gândesc, în primul rând, cu groază, că acesta ar fi putut cădea pe mâinile unui dusman cu intenții criminale al domnului Sherlock

Holmes, fiind folosit ca pion într-un plan diabolic, ținut ostatic sau ucis în semn de răzbunare. Pe de altă parte, există temerea că, din moment ce furta geanta neagră care îi indică meseria de medic, e posibil să fi fost atacat de o bandă de susținători ai mișcării antivaccin din cartierul East End. Până în acest moment, nu a fost exclusă nicio ipoteză criminală. Se încearcă reconstituirea trascului doctorului Watson din ziua de miercuri, când a plecat pentru a face obișnuitele vizite și comisi-cioane, dar seara nu s-a mai întors nici acasă, nici la cabinet. Birjarii sunt interogați...

Și așa mai departe, o mulțime de cuvinte care nu spuneau, de fapt, nimic. O dispariție care nu ar fi de-venit o știre, dacă numele fratelui meu n-ar fi putut să apară în titlu. Doctorul Watson își luase la revedere de la soția lui miercuri dimineată; acum era vineri du-pă-amiază – doctorul lipsea de două zile. Îmi închipu-iam că poliția spunea, având oarecum dreptate, că dispariția doctorului putea fi pricinuită de vreo întâm-plare banală și că, din clipă în clipă, avea să sosească o telegramă sau o scrisoare explicând pe unde și din ce motiv fusese reținut. „Se încearcă“ însemna că poliția nu demarase încă o anchetă; altfel, ziarele ar fi men-ționat numele inspectorului care se ocupa de caz. Nu, momentan, doar două persoane încercau cu adevărat